

Anførselstegn (sitattegn): Slik bruker du anførselstegn i norsk

Fakta og eksempler er hentet fra: <http://www.korrekturavdelingen.no/anforselstegn.htm>

Anførselstegn kalles også sitattegn, gåseøyne eller hermetegn. Det anbefales at man bruker anførselstegnene « og ». Disse tegnene er så å si enerådende i tradisjonell norsk typografi.

Anførselstegn ved sitat, replikk eller tanke:

Ibsen skrev: «Evig t ejes kun det tabte.»

Terkel sa: «Men hva med deg sjæl?»

Gunnar tenkte: «Hva skal vi finne på i London?» Men ingen svarte.

«God kveld, broder», sa han. «Velkommen.» [Komma utenfor f.o.m. 2008]

«Dette kan ikke være sant», tenkte jeg. [Komma utenfor f.o.m. 2008]

Beklageligvis ble det for en tid siden vedtatt nye regler for rekkefølgen av tegn ved anførselstegn. I kortform lyder hovedregelen: «Mellom hermeteikn (sitatteikn) skal det ikkje stå andre teikn enn dei som høyrer til i den siterte teksten.» Det vil i praksis si at komma skal stå utenfor den anførte setningen (se eksempler ovenfor), mens annen tegnsetting er som før. Endringen er logisk, men ikke tvingende nødvendig. Språkrådet er avhengig av folks tillit. Vingling og endring av innarbeidete regler gjør mange usikre.

Oppgave 1 – Markér hvor det skal være anførselstegn i disse setningene:

- God jul i stua, sa julenissen.
- Katten tenkte: Den musa skal jeg fange!
- Jeg er tørst, sa Jens.
- Det var en vakker hest, tenkte Ida.
- Læreren brølte: Vær stille!
- Når har du bursdag? spurte Nina.
- Jeg har bursdag i september, svarte Håvard. Men jeg får nok ingen gaver.
- Inger Hagerup skrev: Er du større enn deg selv kanskje?
- Jeg er så sulten, klynket Petter. Er det lenge til middag?

NB! Det er ikke satt av plass til at du kan sette inn anførselstegn, for da hadde oppgaven blitt for lett. ☺
Markér derfor slik med fargeblyant, tusj eller penn med en synlig farge:
| Jeg ønsker meg en hest |, sa Linnea.

j) Det er middag om 20 minutter, svarte pappa. Hold ut litt til!

k) William Shakespeare skrev: Frykten glemmer alle manerer.

l) Dette kommer til å gå dårlig, tenkte jeg. Jeg fikk dessverre rett.

m) R. A. Dickson sa: Jeg er ikke overtroisk. Jeg er redd det bringer ulykke.

n) Jeg har lyst på sjokolade, sa mamma. Jeg har ikke spist sjokolade på to uker!

o) Pappa så på meg. Du har ikke ryddet rommet ditt i dag heller, sa han oppgitt.

p) André Bjerke skrev: Mister du evnen til lek, da mister du livet.

q) Galdhøpiggen er Norges høyeste fjell, fortalte Viktor.

r) Hva heter Norges lengste elv? spurte Saga.

s) Norges lengste elv heter Glomma, svarte Balder.

t) Ikke glem at Mjøsa er Norges største innsjø, tilføyde Christina.

u) Onkel Lauritz sa: Hvor ble det av deg, Teodor?

v) Sissi kom mot meg på en sykkel i rasende fart. Jeg kommer til å krasje!

ropte hun. Jeg kastet meg øyeblikkelig ned i grøfta for å komme unna.

w) Ivar Wallensteen sa: Musikk bør finnes i alle hjem, unntatt i naboeliligheten.

x) Spøkelset tenkte: Haha! Nå skal jeg skremme mange folk. Det blir moro.

y) Pass på at du har satt alle anførselstegnene riktig, sa læreren.

Flere fakta om anførselstegn:

Anførselstegn kan brukes ved boktitler og navn på kunstverk i løpende tekst:

Kari ble sulten av å lese «Sult».

«Mysterier» er en bedre roman enn «Markens grøde».

«Parsifal» ble Wagners siste opera.

Munchs «Madonna» henger på veggen.

Anførelstegn kan brukes ved navn på båter:

DS «Mauretania»

SS «Norway»

Merk at anførelstegn bare brukes om skipets navn («Norway»). Skipstypen (DS, MS, SS) skal stå utenfor.

Anførelstegn ved oversettelser og forklaringer på ord:

Ordet *veto* betyr opprinnelig «jeg forbyr». (Merk hvor det er brukt *kursiv*.)

Oppgave 2 – Markér hvor det skal være anførelstegn i disse setningene:

- a) Mange i klassen fikk mareritt av å lese Heksene.
- b) Til sommeren skal vi på cruise med MS Venus.
- c) Det italienske ordet *pipistrello* betyr flaggermus.
- d) Camilla så den berømte operaen Aïda i Verona.
- e) Det italienske ordet *cantare* betyr å synge.
- f) DS Skibladner er Norges eneste hjuldamper og eldste skip i jevnlig drift.
- g) MS Kong Harald er et av skipene til Hurtigruten.
- h) Det finske ordet *villapaita* betyr ullgenser.
- i) Sandro Botticelli malte det berømte maleriet Venus' fødsel.
- j) Jeg gleder meg til å lese Ringenes herre.
- k) Det finske ordet *limukka* betyr brus.
- l) Leonardo da Vinci malte Mona Lisa.
- m) SS Fredensborg var et dansk-norsk slaveskip som ble bygget i København.

Oppgave 3 – Markér hvor det skal være anførelstegn i utdraget nedenfor:

Før panikken tok fullstendig overhånd fikk hun øye på Ola igjen. Han tuslet ut av hytta oppover mot skogen der hun satt. Han så fortsatt ned i bakken nesten hele

tiden. Da han var rett ved henne løftet han blikket så vidt og kikket på henne. Fikk du noe godt å spise? Det var mest for å få i gang samtalen Cecilia spurte, ikke fordi hun egentlig lurte så veldig på hva han hadde spist. Poteter, svarte Ola. Poteter, lo Cecilia. Du fikk vel noe mer enn bare poteter? Nei. Ola så ned i bakken. Cecilia visste ikke hva hun skulle si til det. Ola satte seg ned ved siden av henne. Ikke så nær henne som han satt før han gikk for å spise, men nær nok til at Cecilia kunne kjenne at han satt der selv om hun lukket øynene. Det ble igjen stille. Cecilia tenkte og tenkte, men kom ikke på noe som virket fornuftig å si. Det var mange ting hun lurte på, men alle spørsmålene virket bare dumme inni hodet hennes.

Går du på skolen? Det var det mest fornuftige Cecilia kom på å spørre om. De kunne ikke bare sitte sånn i en evighet uten å ha noe å snakke om. Ja, svarte Ola. Jeg er flink til å lese. Læreren min sier at jeg er en av de beste i klassen. Det var viktig for Ola å få fortalt nettopp det. På den måten fikk han vist at han ikke bare var dum som faren hans fortalte han hele tiden. Så bra! Det er vel faren din stolt av? Cecilia smilte oppmuntrende til Ola. Nei. Pappa skjønner ikke hva man skal med å lese. Han kan ikke lese selv, og sier at lesing bare er tull. Cecilia trodde ikke sine egne ører. Kan ikke faren din lese? Nei. Ola skjønnte ikke hvorfor Cecilia syntes det var så rart. Der jeg kommer fra synes foreldrene det er viktigst at barna gjør det bra på skolen, forklarte Cecilia. Ola rynket pannen og så på henne. Hvis man ikke gjør det bra på skolen så får man ingen utdanning, fortsatte hun. Ola så ut som han ikke skjønnte noen ting av det hun snakket om. Det var kanskje best å snakke om noe annet. Har du flere søsken enn Lars? Jeg har fire søstre også. FIRE søstre! Er dere SEKS barn til sammen? Cecilia så på Ola med store øyne. Jaa... Ola skjønnte ikke hva som var så rart med det. Bor alle dere i den lille hytta der nede? Ja, det er stua vår, svarte Ola. Cecilia visste ikke hva hun skulle si, men hun kunne ikke skjønne at det var mulig at så mange mennesker kunne bo i en så liten stue.

Oppgave 4 – Skriv en fortelling hvor du har med minst 20 setninger med anførselstegn brukt på riktig måte.

Bytt med en venn og les korrektur for hverandre.

NB! Fortellingen skal altså være lengre enn 20 setninger totalt!

<http://sites.google.com/site/norskoppgaver/>

